

Kaskikeiju

Tuntomerkit: Kaskikeiju (*Phryganophilus ruficollis*) on 12–16 mm mittainen, kaksivärinen kovakuoriainen. Pää ja peitinsiivet ovat mustat ja etuselkä punaoranssi. Muodoltaan ruumis on pitkänomainen ja tuntosarvet tasaleveät. Toukka on vaalea ja muodoltaan sylinterimäinen n. 2 cm mittainen.

Elinkierto: Aikuiset yksilöt ovat liikkeellä kesäkuusta heinäkuun alkupuolelle. Tänä aikana ne munivat sopiville havu- tai lehtipuun rungoille. Toukan kehitys kestää 2–3 vuotta, jonka jälkeen toukka koteloituu kotelokammioon loppukesästä. Kotelokammio on 3–5 cm syvyydessä kovassa puuaineksessa. Täysikasvuinen toukka tai kotelovaihe talvehtii.

Ravinto: Kaskikeijun toukka syö ravinnokseen lahottajasienten hajottamaa puuainesta. Aikuiset kaskikeijut syövät lahottajasienten, esimerkiksi taula-, arina- ja pötkelökääpien, itiöitä.

Puulaji: Kuusi ja koivu, satunnaisemmin muut puulajit.

Lahopuutyyppi: Pitkään, 10–15 vuotta, maassa maannut valkolahonnut kuusi tai lehtipuu. Hopeakäävän ja mahdollisesti myös muiden valkolahoa aiheuttavien lahottajasienten

lahottamat puut, joissa on tyypillisesti voimakas tuoksu. Lahonnut puuainesta on kellertävää ja huokoista.

Elinympäristöt: Runsaslahopuustoiset kangasmetsät, metsäpaloalueet, lämpimät rinnemetsät.

Levinneisyys: Havu- ja lehtimetsävyöhykkeiden laji, jota on löydetty Suomessa maan itä- ja pohjoisosista.

Uhanalaisuus: Vaarantunut.

Asema lainsäädännössä: Rauhoitettu, erityisesti suojeltava laji, sisältyy EU:n luontodirektiivin II ja IV liitteiden lajeihin.

Elinympäristöjen hoidon suositukset metsätalouden maalla

- Pystyssä olevien ja maahan kaatuneiden kuolleiden kuusten ja lehtipuiden jättäminen hakkuiden sekä vahingoittuneen puuston korjuun yhteydessä. Puut voivat olla yli vuosi sitten kuolleita, jolloin hyönteistuhoriskiä ei ole. Lehtilahopuuta voi jättää huolettomammin. Alle vuosi sitten kuolleita ja vahingoittuneita kuusia saa jättää maahan tai pystyyn enintään 10 kuutiometriä hehtaaria kohden.
- Lehtipuusekoituksen suosiminen metsänkasvatuksessa.
- Monipuulajisten säästöpuuryhmien jättäminen. Säästöpuuryhmissä olevat puut tuottavat tulevaisuudessa sopivia elinympäristöjä lahopuulla elävälle lajistolle.
- Korjuun yhteydessä on varottava vahingoittamasta kääpäisiä pehmeäksi lahonneita maapuita.
- Metsänhoidolliset kulotukset aloilla, joihin sisältyy säästöpuuryhmiä.
- Puuston säästäminen kohteilla, joissa puuston korjuu on hankalaa tai odotettavissa oleva tuotto vähäinen, kuten kalliometsät tai näiden osat. Puuston voi jättää kehittymään luonnontilaisemmaksi, eli jatkuvarakenteisemmaksi metsiköksi, jossa lahopuuta syntyy ajallisesti tasaisemmin.

Riittävän kookkaat ja monimuotoiset säästöpuuryhmät voivat olla uhanalaisille lajeille tärkeitä elinympäristöjä. Suomen metsäkeskuksen kuva-arkisto.

Lisätietoja:

Mattila, J. 2017. Kaskikeiju (*Phryganophilus ruficollis* Fabricius, 1798) – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.), Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017, s. 31–34.

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.